

TESTAMENTELE REGINEI MARIA

Dorina Tomescu,
Radu Coroamă

În seara zilei de 18 iulie 1938, la ora 18:20, clopotele din Sinaia au început să bată, umplând văzduhul de jale. Era semn de doliu în familia regală. Regina Maria, cea care multă vreme întruchipase pentru români “ imaginea domnițelor plăsmuite de basm”¹, trecuse în eternitate.

Decesul a survenit după o lungă suferință care se instalase încă din 1937 și a provocat o imensă durere în sufletele tuturor. La sfatul medicilor, în februarie 1938, Regina pleca la Merano în Italia, de unde, în aprilie același an, s-a transferat la Sanatoriul de la Lachmann din Weisser Hirsch, de lângă Dresda. Simțindu-se din ce în ce mai slăbită, Regina a hotărât să se întoarcă acasă, chemată poate și de tainica dorință de a-și da sufletul pe pământ românesc. Drumul cu trenul a fost o povară pentru regină, dar nimic nu o putea opri din calea destinului.

A intrat în țară cu trenul pe 16 iulie, prin Cernăuți și a rămas aproape toată ziua aici, deoarece starea sănătății sale se agravase. A doua zi dimineată, era întâmpinată la gara Sinaia, de fiul ei, Regele Carol al II-lea și de nepotul său, Mihai. Părea fericită de a se fi întors acasă și dorea să ajungă cât mai repede la Bran și Balcic. Deși părea vioaie “spectacolul era trist – își nota în jurnalul său Carol al II-lea - trebuie dată jos din vagon pe brațe și transportată cu Salvarea până la Pelîșor”².

S-a stins “fără durere”³ pe 18 iulie la ora 17:38, iar fiul său a hotărât ca înmormântarea să fie făcută “cu tot fastul cuvenit Reginei Maria”⁴.

În aceeași seară, în prezența ministrului justiției Victor Iamandi, Carol al II-lea a deschis testamentul, pentru a vedea eventualele dispoziții speciale referitoare la funeralii.

Testamentul întocmit de Regina Maria la Tenha-Juvah, Balcic, în 29 iunie 1933, avea anexate două scrisori adresate copiilor ei și o a treia scrisoare intitulată “Țării mele și poporului meu”.

În ultima scrisoare Regina își exprima dragostea față de poporul român și faptul că s-a străduit să devină o bună Româncă; ar fi dorit să rămână în amintirea poporului cu numele ce i s-a dat în timpul războiului: “Mama tuturor”. De asemenea, ea aducea la cunoștință românilor dorința ca inima să-i fie așezată în biserica “Stella Maris”: “Cu trupul voi odihni la Curtea de Argeș, lângă iubitul

¹ “România”, nr. 49/20 iulie 1938.

² Regele Carol al II-lea, *Între datorie și pasiune. Însemnări zilnice*, vol. I, București, 1995, p. 280.

³ *Ibidem*, p. 281.

⁴ Regele Carol al II-lea, *op.cit.* p. 282.

Meu Soț, Regele Ferdinand, dar doresc ca inima mea să fie așezată sub lespezile bisericii ce am clădit-o”⁵.

Presa vremii a relatat pe larg toate pregătirile și ultimele dorințe ale defunctei regine. Se spune că la funeralii au fost prezenți 60 de ziaristi români și străini. Astfel, s-a aflat că ea a cerut “Să nu se abordeze doliul negru, ci culoarea violetă cardinal alături de drapelul țării”⁶. De asemenea, o altă dorință a fost aceea că la moarte să i se aducă flori roșii; de aceea catafalcul și sicriul au fost acoperite cu jerbe de gladiole și garoafe roșii. Regina era îmbrăcată într-o rochie albă, ținea între mâinile încrucișate pe piept un crin roșu, iar deasupra avea icoana din aur a Sfintei Fecioare Maria⁷.

În ceea ce privește testamentul propriu-zis, Carol al II-lea a hotărât ca deschiderea oficială să se facă după înmormântare pentru că, așa cum nota el în jurnalul său, “grija noastră cea mai mare este Ileana, fiind aceea care a fost iubită de mama și cea mai părtinită, din câte am putut vedea, în testament, să nu ridice pretențiuni exagerate ... care să tulbure seninătatea acestor clipe triste”⁸.

A doua zi, pe 19 iulie, conform programului stabilit, după îmbălsămare, sicriul cu rămășițele pământești ale Augustei defuncte, purtat pe brațe de ofițerii Regimentului IV Roșiori, a fost dus în holul mare al Castelului Peleş. După două zile, în dimineața zilei de 21 iulie, sicriul așezat pe un afet de tun de 75 mm. al Regimentului II Roșiori, însoțit de un cortegiu a fost condus la gara din Sinaia. Un tren mortuar a transportat-o pe regină în capitala țării unde publicul bucureștean urma să-i aducă un ultim și emoționant omagiu, la Palatul Cotroceni.

Decesul Reginei Maria a provocat realmente o imensă durere în sufletele tuturor. Oamenii doreau să-și ia rămas bun de la regina lor cu orice preț. Fatalitatea a făcut ca în acele zile de doliu cineva să plătească cu viața pentru dorința de a o mai vedea pentru ultima oară pe regină. Este vorba de compozitorul și în același timp comandorul de aviație Ionel Fernic. În iulie 1938 era comandantul Aeroportului din Cernăuți. Dorea foarte mult să ajungă la înmormântare, de aceea s-a gândit să se urce în cursa de pasageri a Companiei aeriene poloneze LOT care avea escală la Cernăuți, în drumul ei spre București. Dar cum toate locurile erau ocupate, Ionel Fernic a debarcat un călător, luându-i locul. Din nefericire, imediat după decolare, avionul a fost trăsmit de un fulger, s-a prăbușit și toți pasagerii au murit.

Un moment extrem de emoționant a fost pentru membrii familiei regale, ultima slujbă religioasă ținută pentru regină, la Cotroceni. Carol al II-lea recunoștea acest lucru în însemnările sale: “...Zweideneck, luând din sicriu caseta cu inima, mi-a înmănat-o ca s-o învelesc, așa cum a fost dorința Mamei, în drapelul

⁵ *Testamentul Reginei Maria*, în „Revista subofițerului”, an XXIV, nr. 266 - 268, iulie - septembrie 1938.

⁶ “Universul”, nr. 195, 21 iulie 1938.

⁷ *Ibidem*.

⁸ Regele Carol al II-lea, *op.cit.*, p. 283.

englezesc și românesc [N.A. Este vorba de un drapel care avea două fețe, una reprezentând drapelul Marii Britanii și cealaltă pe cel al României]. Am chemat frații să mă ajute și pe toți ne-au podidit lacrimile.

Învelită în drapelele <acestea>, caseta am depus-o într-una mai mare. Pe urmă, luată de Adjutant, a fost dusă și așezată în biserica din Cotroceni, unde va rămâne până în ziua când vom hotărî transportul la Balcic”⁹.

Conform jurnalului de bord al Bricului Mircea I¹⁰, aflat în prezent, în septembrie 1938, ambele casete au fost învelite cu pavoazul pentru regine al acestei nave școală a Marinei Militare Române și transportate la Balcic.

Respectivul pavoaz era arborat pe navă ori de câte ori Regina Maria se afla la bord. De data aceasta era ultima cursă și pentru acest vas, el urmând să fie înlocuit de Bricul Mircea II.

Casetele cu inima Reginei Maria au fost însoțite de generalul Gheorghe Mihail și au fost depuse într-o urnă de marmură la Stella Maris conform dorinței suveranei decedate.

În seara zilei 23 iulie, sicriul a fost transportat în sala Tronului la Palatul Regal din Calea Victoriei, a doua zi fiind ziua înmormântării.

Pe 24 iulie, străzile capitalei erau ticsite de lume, cortegiul funerar se deplasa încet, iar în loc de marș funebru muzica a intonat Slankemen, marșul Regimentului IV Roșiori.

“Acest ultim salut al capitalei, Reginei Unității Naționale și a războiului, a fost într-adevăr, ceea ce ar fi dorit, demn, solemn și sărbătorec”¹¹.

În aceeași zi, la ora 17:30, la Mănăstirea Curtea de Argeș, sicriul celei care fusese Regina Maria a fost așezat, pentru odihnă veșnică și zidit în criptă alături de Regele Ferdinand.

În după-amiaza zilei de 25 iulie membrii familie regale s-au întrunit la Cotroceni pentru deschiderea testamentului¹².

Conform ultimelor dorințe ale reginei, proprietățile sale din Balcic cu toate clădirile, împreună cu biserica Stella Maris, reveneau Regelui Carol al II-lea, cu sarcina să plătească și să completeze celorlalți patru moștenitori ai ei, părțile lor rezervate.

Mobilele din Palatul Cotroceni și Castelul Pelișor urmau să fie împărțite pentru că se aflau în proprietatea sa, moștenite prin testamentul Regelui Ferdinand, de asemenea, uzufructul (până în anul 1939) asupra moșiei Sinaia – Predeal și a clădirilor de acolo.

Din suma ce reprezenta uzufructul, Carol al II-lea trebuia să plătească mai întâi următoarele legate: Societății “Principele Mircea”, 500.000 lei; patru persoane

⁹ Regele Carol al II-lea - *op.cit.*, p. 286.

¹⁰ Jurnalul se află în prezent, în copie, într-o colecție particulară.

¹¹ *Ibidem*, p. 287.

¹² *Testamentul Reginei Maria*, în „Revista subofițerului”, an XXIV, nr. 266 - 268, iulie - septembrie 1938.

nominalizate primeau sume de 40.000 lei sau 60.000 lei; de asemenea, personalul Casei Reginei urma să primească 300.000 lei.

Sora reginei, Victoria Melita, Mare Ducesă a Rusiei, primea o rentă anuală viageră de 120.000 franci francezi, iar fiica colonelului Zwiedenek este menționată cu suma de 200.000 lei. Nu știm însă ce s-a întâmplat cu renta Marii Ducese, deoarece aceasta decedase în 1936.

Elisabeta primea castelul și moșia Copăceni. Părțile rezervate ce se cuveneau fiicei sale Maria și fiului Nicolae urmau să fie primite în bani.

Ileana avea peste partea ei rezervată toată cotitatea disponibilă și Castelul Bran cu tot ce se găsește în el, cu toate terenurile și construcțiile care erau în proprietatea reginei. Singura sarcină era aceea de a "lăsa în folosință Societății I.W.C.A. (Asociațiunea Fetelor Creștine) pe cât timp această societate va fi patronată de un membru al Casei Regale din România, Casa Mea Mare din satul Bran, cu destinația de a servi pentru coloniile de vară ale numitei societăți."

Nepotul Reginei Maria, Mihai, Voievod de Alba-Iulia, primea conform testamentului "diamantul cel mare"¹³, ce îi fusese dăruit de Regele Ferdinand.

Această bijuterie are un anumit mod de transmitere pe care Regina nu l-a evidențiat în testamentul său, dar care există într-o însemnare olografă a Regelui Ferdinand, redactată la Scroviștea, în 27 mai 1927 – document aflat la A.N.I.C. Iată ce stabilea regele: "Briliantul cel mare al meu (59,95 kt) montat ca pandantiv va putea fi purtat de Regină – soția Regelui. Regina văduvă va avea încă dreptul de a-l purta până la căsătoria Regelui, când el va trece în posesiunea noii Regine, căsătorită conform prescripțiilor Casei Regale"¹⁴. Probabil că din cauza situației deosebite în care se afla Carol al II-lea, care renunțase la tronul României și a separării de soția sa Elena (1928), condiția pusă de Ferdinand nu a putut fi îndeplinită, astfel că bijuteria a rămas în posesia Reginei Maria.

Revenind la testamentul acesteia, ea amintește că de bijuteriile sale a dispus de fapt încă din timpul vieții. "Rog pe fiii Mei Carol și Nicolae să nu facă nici un fel de obiecțiuni cu privire la bijuterii sau la valoarea lor, căci nu se cuprind în patrimoniul meu. Fiicele Mele știu cui aparține fiecare"¹⁵.

În continuare este amintit regretul de a nu fi reușit să înalțe o biserică mică pe fostul front de la Onești și să înființeze un cămin cu numele ei, pentru studentele de la Universitatea din Iași, ca amintire a zilelor grele petrecute acolo în timpul marelui război pentru întregirea neamului.

De asemenea, își exprimă o vie întristare că modesta avere, datorată generozității Regelui Ferdinand s-a redus din cauza greutăților din ultimul timp și nu-i îngăduie să facă binele ce l-ar fi dorit.

¹³ Testamentul Reginei Maria, loc.cit.

¹⁴ A.N.I.C., Fond Regina Maria, Dosar VI/661.

¹⁵ Testamentul Reginei Maria, în "Revista subofiterului", an XXIV, nr. 266 – 268, iulie – septembrie 1938. p. 9.

Comentând deschiderea testamentului, moment la care au participat și Friedel, Iamandi, Urdăreanu și președintele Tribunalului, Carol al II-lea nota, vădit nemulțumit, în jurnalul său: “Cât despre testament, el e făcut cu tâlc, ca Ileana să fie protejată și eu să plătesc toate oalele sparte. Trebuie să mărturisesc că nu-mi convine și că va trebui să se găsească soluția echitabilă pentru toți, mai ales că surorile au în plus bijuteriile care, nefiind scrise în testament, dar numai în scrisori ce le am la mână, mie-mi va rămâne de plătit enorm de mult, Ileana primind în plus partea sufletului”¹⁶.

După câteva zile, până la urmă, actul de împărțire propus de Carol al II-lea a fost acceptat și iscălit de toți. S-a hotărât că ceea ce a fost lăsat prin testament nu se mai discută, “dar se face o evaluare și se calculează cu un preț mediu egal pentru toți; din restul moștenirii se fac părți egale pentru toți. Ileana ia porția sufletului și Mignon și Nicky primesc partea lor în bani”. “Eu – scrie Carol – după ce am plătit din sulta mea legatele ce cădeau în sarcina mea, renunț la rest și se adaugă la părțile celorlalți moștenitori. Nicky și cu mine renunțăm de a ridica vreo pretenție asupra valorii pe care binevoim a le considera ca daruri făcute în viață”¹⁷.

Pe lângă acest testament a mai fost un caiet în care multe din lucrurile Reginei erau împărțite printre membrii familiei sau altor persoane. De asemenea, memoriile și corespondența de care se temeau că ar fi fost lăsate lui Știrbey, fuseseră deja depozitate în lăzi la Legația Angliei și nu puteau fi remise decât Ilenei. Ele nu puteau fi deschise decât după 20 de ani, și atunci, cu consimțământul tuturor și publicate doar după moartea ultimului dintre copii. Celelalte manuscrise au fost dăruite Academiei Române¹⁸.

Alte lucruri, precum haine, rochii, mărunțișuri caracteristice pentru stilul Reginei Maria, au fost sortate la Palatul Cotroceni în vederea expunerii lor în sălile rezervate pentru muzeul familiei regale.

Referitor la existența unor testamente anterioare care acum erau anulate, semnalăm faptul că în Arhivele Naționale Istorice Centrale se găsesc documente care atestă preocuparea reginei, încă din 1908 de a-și face un testament. Este vorba de un manuscris redactat la Cotroceni de către regină în limba engleză, datat 16/29 noiembrie 1908. urmat de o copie dactilografiată în limba română a unei liste care conține bunurile lăsate moștenire familiei și prietenilor¹⁹.

În caz de deces “dorința mea cea mare este ca la funeralii coșciugul meu – scris Maria – să fie purtat de Regimentul IV Roșiori iar nu tras de un cal negru.

Altă mare dorință pe care o am este să fiu îngropată la Horez lângă biserica cea mică și goală de lângă pădure”²⁰. Despre acest loc ales pentru odihna veșnică Nicolae Iorga spunea că arborii bătrâni de la Horezu i-ar fi amintit Reginei de

¹⁶ Carol al II-lea. *op.cit.*, p. 288.

¹⁷ *Ibidem*, p. 289.

¹⁸ *Ibidem*, p. 289.

¹⁹ A.N.I.C., *Fond Regina Maria*, Dosar I/2, fila 286.

²⁰ *Ibidem*, p. 284.

“bătrânul parc al copilăriei sale”²¹. Dar s-ar putea să fie vorba și de un gest de “nesupunere” al Principesei Maria față de Regele Carol I. Era imposibil să nu se știe în familia regală, în 1908, că regele care își făcuse testamentul din 14 februarie 1899, ceruse să fie îngropat lângă biserica de la Curtea de Argeș, cu posibilitatea ca aceasta să poată deveni mormântul dinastiei române.

În același timp, Regele Carol I nu excludea ideea ca înmormântarea sa la Curtea de Argeș să fie doar provizorie, “până ce se va clădi un mausoleu pe o înălțime împrejurul orașului, unde se poate deschide un bulevard (mă gândesc la înălțimea înaintea de biserica Cărămidari, unde se găsește astăzi un pavilion al Institutului Geografic Militar)”²².

Recomandarea care i se făcea Mariei de către “oncle” Carol prin intermediul testamentului său: “dăruiesc... șase sute mii de lei nepoatei mele, Principesei Maria a României, rugând totdeodată ca viitoarea Regină să combată luxul, care aduce, prin cheltuieli nemăsurate, atâtea nenorociri în familii”²³, demonstrează încă o dată “disputa” dintre cei doi. Faptul că Regele Ferdinand a fost înmormântat la Curtea de Argeș a determinat-o, probabil, să revină asupra dorinței de înmormântare la Horezu.

În 1908 lista bunurilor lăsate moștenire de Principesa Maria se referea la bijuterii și obiecte de artă decorativă, acestea din urmă fiind lucrute, după cum explica ea, de Fabergé, bijutierul Curții imperiale ruse.

Principelui Ferdinand îi reveneau obiecte cu valoare sentimentală: un inel cu smarald, o veche pictură italiană – Fecioara cu pruncul, o cutie din nefrit verde. Apoi erau bijuteriile lăsate copiilor, în ordinea nașterii lor, precum și diferiților membri ai familiei.

Remarcăm printre aceste două bijuterii, două care astăzi sunt în patrimoniul Muzeului Național de Istorie a României și anume: “Marele Cordon de argint în formă de lanț cu ametiste și pietrele lunii”²⁴ lăsat moștenire surorii sale Marea Ducesă Kirill și “broșa mare în trei colțuri cu trei pietre de ametist”²⁵ pentru prințesa de Hohenlohe.

Din paginile testamentului ies la iveală diademe, brățări, broșe cu briliante, safire, smaralde sau rubine foarte valoroase, unele având desenul sau locul de proveniență. O adevărată comoară din basmele cu prințese! Basmul însă era adevărat, căci Principesa Maria primise cu prilejul căsătoriei sale cu Principele Ferdinand peste 400 bijuterii și pietre prețioase²⁶.

Un alt document pe care îl amintim se referă la ceea ce trebuia să moștenească viitorul copil care urma să se nască.

²¹ Nicolae Iorga, *Regina Maria*, Iași, 1996, p. 64.

²² Boris Crăciun, *Regii și Reginele României. O istorie ilustrată a Casei Regale*, Iași, 1996, p. 64.

²³ Boris Crăciun, *op.cit.*, p. 65.

²⁴ A.N.I.C., *loc.cit.*, p. 307.

²⁵ Nicolae Iorga, *op.cit.*, p. 64.

²⁶ A.N.I.C., *Fond Regina Maria*, Dosar IV/36.

Textul dactilografiat în limba română, nesemnat, datat 29 decembrie 1912 Cotroceni, era intitulat “Pentru copilul meu care se va naște, în cazul morții mele”²⁷. Desigur, era vorba de Mircea, ultimul copil al perechii princiare. Lui îi reveneau mai multe bijuterii plus “orice bijuterie care i se va da de la nașterea lui” și “toate bijuteriile pe care le posed și pe care nu le-am menționat în aceste pagini”²⁸.

Din nefericire acel copil s-a prăpădit în 1916, după cum se știe, anul când familia regală cunoștea și amărăciunea retragerii în Moldova alături de armată și guvernul României.

În momentele de cumpănă ale anului 1916 pentru salvarea tezaurului României și a altor bunuri inestimabile s-a hotărât transportarea lor la Moscova. Din primul transport realizat la 14/27 decembrie 1916 făceau parte și două casete conținând bijuteriile Reginei Maria, cu valoarea declarată de 7 milioane lei aur²⁹. Acestea nu au fost deschise și verificate de autoritățile române. Nu mai insistăm asupra confiscării tezaurului țării, precum și a bijuteriilor reginei de către bolșevici, în 13/26 ianuarie 1918, dar amintim faptul că niciodată nu s-a mai știut ceva despre cele două casete. Astfel, nu s-a știut dacă erau pierdute cele mai valoroase bijuterii, dacă mai rămăsese ceva sau nu – aceasta, poate, numai regina știa, subiectul nefiind comentat în mod oficial.

În sfârșit, următorul document intitulat “Anexă la testament” și datat septembrie 1926, Sinaia³⁰, ridică un mare semn de întrebare. Nu este semnat, nu are preambul și nu știm dacă se referă la testamentul din 1908 sau la un altul care să fi fost scris după război. Anexa aceasta ar fi putut fi întocmită, fie cu prilejul vizitei în Statele Unite, fie din cauza celei de a treia renunțări la tron a principelui Carol (să nu uităm că și Ferdinand își completa testamentul pe 11 iunie 1926, adăugând un codicil, datorită schimbării făcute la moștenirea tronului). Nu se face nici o referire la bijuteriile sechestrate la Moscova, iar bunurile incluse în moștenire sunt: bijuterii, obiecte de artă decorativă, servicii, argintărie, blănuri, etc. Ordinea persoanelor moștenitoare este următoarea: Carol, Mihai, Elena, ceilalți copii în ordinea nașterii, membrii familiei, prieteni, Muzeul Militar și Regimentul IV Roșiori, Regele George al Angliei etc.

Principele Carol nu primea bijuterii, ci obiecte de argintărie, iar Nicolae primea “lanțul de diamante cu safir imens care atârână de el” (cu condiția să se căsătorească după voința noastră – părinții și țara)³¹. Trei piese menționate în document sunt astăzi în patrimoniul Muzeului Național de Istorie a României: o bombonieră și o broșă, ambele cu cifrul Regimentului IV Roșiori și o carte în miniatură cu coperti din aur și foi din fildeș, pictate și scrise de Carmen Sylva, primite de Regina Maria la căsătorie, a cărui destinatar era principele Mihai.

²⁷ A.N.I.C., *Fond Regina Maria, loc.cit.*

²⁸ *Ibidem.*

²⁹ M. Gr. Romașcanu, *Tezaurul român de la Moscova*, 1934, p. 13.

³⁰ A.N.I.C., *Fond Regina Maria, Dosar I/2, 1908 - 1938.*

³¹ A.N.I.C., *loc.cit.*, p. 234.

Redactarea ultimului testament (29 iunie 1933) venea la trei ani după Restaurație, perioadă în care Regina Maria fusese îndepărtată de pe scena politică a țării.

Trăia mai mult la Bran și Balcic. Ipotetic momentul redactării acestui ultim testament ar fi putut fi influențat de redeschiderea problemei bijuteriilor rămase la Moscova. Coincidență sau nu, relatarea ziarului “Dimineața”, din 5 iunie 1933, intitulată “Soarta bijuteriilor familiei regale române. Peripețiile extraordinare ale unui tezaur ascuns într-un zid” avea să declanșeze o adevărată furtună în societatea românească. Articolul prelua niște informații apărute în publicația “Poslednie Novosti” din Paris care învăluia într-un mister și mai adânc povestea bijuteriilor reginei³². Concluzia era că după multe peripeții ele fuseseră ascunse în zidul vilei consulului Norvegiei din Petrograd și apoi confiscate de autoritățile sovietice. Aceste relatări însă au fost considerate neverosimile de către toți cei care au cercetat problema tezaurului sechestrat la Moscova.

După deschiderea testamentului, Carol al II-lea a fost nemulțumit și pentru că regina lăsase fiicei sale Ileana, după cum spun unele informații, o diademă foarte valoroasă cu diamante și safire, moștenită de la Ducesa de Coburg.

Până la urmă, Carol a evitat o ceartă în familie, lucru care se întâmplase la “Case mai mari”, cum a fost de exemplu scandalul izbucnit în familia ducilor de Rusia (Kiril, Boris, Dimitri) în 1921, pentru moștenirea bijuteriilor de familie³³.

Personalitate complexă, Regina Maria a devenit cu timpul printre români cea mai iubită membră a familiei regale, ea singură caracterizându-se ca fiind “...una care a îndrăgit viața și frumusețea, care a fost prea cinstită ca să fie cu băgare de seamă, prea miloasă să fie învingătoare, prea iubitoare ca să judece”³⁴.

³² M. Gr. Romașcanu, *op.cit.*, pp. 82-84.

³³ A.N.I.C.. *Fond Regina Maria*, Dosar V/388.

³⁴ *Testamentul Reginei Maria*, în “Revista subofiterului”, an XXIV, nr. 266 - 268, iulie - septembrie 1938.

LES TESTAMENTS DE LA REINE MARIE

- Résumé -

Le décès de la Reine Marie survenue le 18 juillet 1938, à Pelișor, a produit, réellement, une grande douleur dans les cœurs de tout le monde. Aimée par les roumains pour son activité sans fatigue pendant la première guerre mondiale, elle a été enterrée avec tout les honneurs d'une reine, au Monastère Curtea de Argeș, accoté du roi Ferdinand. De même, d'après son Testament rédigé le 28 juin 1933 à Tenha-Juvah, Balcic, le cœur de la Reine a été déposé dans une cassette en argent et recouvert avec un drapeau qui avait sur un coté les armes de la Grande Bretagne et de l'autre coté ceux de la Roumanie. Tout cela a été introduit dans une cassette plus grande qui après un séjour dans la Chapelle du Palais de Cotroceni, en septembre a été transporté avec le Bric Mircea Ier à l'église Stela Maris de Balcic.

Au moment de l'ouverture officielle du testament, qui a eu lieu le 25 juillet 1938, les héritiers étaient avertis que les valeurs héritiers ne sont pas si grandes comme la reine avait désiré. Il s'agissait d'argent, meubles, propriétés et bijoux. Les derniers étaient pour ses filles, chacune d'elles sachant d'avant ce quelles doivent recevoir.

La reine Marie était préoccupée depuis 1908 de la rédaction d'un testament.

Quelques documents des années 1908, 1912 et 1926, qui se trouvent aujourd'hui aux Archives d'Etat, nous apportent des importantes informations concernant les bijoux et les objets d'art décoratif.

En 1933 tous les testaments antérieurs étaient annulés et au moment du décès de la reine la famille royale a respecté ses derniers désirs.

